

Den Haag, 6 januari 2020

Uw Kamer heeft mij gevraagd een reactie te geven op de brief die aan u is verstuurd door de Koepel Adviesraden Sociaal Domein, d.d. 28 oktober 2019, met betrekking tot beëindiging van subsidie. Met deze brief reageer ik hierop. Ik ga kort in op:

- Het juridisch kader voor cliënt en burgerparticipatie;
- Client en burgerparticipatie in de context van de decentralisaties en de investeringen de afgelopen jaren door VWS;
- Het vervolg met een voorstel tot het onderbrengen van de kennisfunctie van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein bij Movisie.

Juridisch kader

Met de drie decentralisaties zijn wettelijke verantwoordelijkheden, taken en middelen aan gemeenten overgedragen. Het organiseren van burger- en cliëntparticipatie op lokaal niveau was al een verantwoordelijkheid van gemeenten, zij het dat het toepassingsgebied en de relevantie daarvan door de drie decentralisaties is vergroot.

In Wmo 2015 (artikel 2.1.3. lid 3) en de Participatiewet (artikel 47) is bepaald dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het vormgeven van burger- en cliëntparticipatie op lokaal niveau. Dat kan door het instellen van een (brede) adviesraad, maar ook op andere wijze (bijvoorbeeld digitale inspraak, inspraak via apps). De gemeente is vrij te bepalen wat lokaal het beste aansluit bij de onderwerpen waar inspraak gewenst is. De Jeugdwet schrijft voor dat elke jeugdhulpaanbieder en gecertificeerde instelling een cliëntenraad moet instellen.

Investering VWS in de koepel

VWS heeft al vanaf 2012 fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van de lokale burger- en cliëntparticipatie, omdat door de drie decentralisaties in 2015 het lokale speelveld ingrijpend zou veranderen. Door het programma «Aandacht voor Iedereen 2012–2017»,¹ het programma «Burgerschap Nieuwe Stijl 2018–2019» van Zorgbelang en de subsidie voor de Koepel Adviesraden Sociaal Domein, zijn lokale belangenbehartigers en organisaties toegerust inspraak van burgers te organiseren en invloed uit te oefenen op het beleid van gemeenten.

Deze subsidies werden verleend om de decentralisaties ook bij de lokale partijen goed te laten landen, zonder daarmee de lokale verantwoordelijkheid voor het organiseren van de burger- en cliëntparticipatie van de gemeenten over te nemen.

Vervolg

Met genoemde investeringen heeft VWS jarenlang verantwoordelijkheid genomen voor het toerusten van de lokale «participatiepraktijk», vooral met het oog op de drie decentralisaties. Zowel bij de subsidie voor het programma «Burgerschap Nieuwe Stijl van Zorgbelang 2018–2019» als bij de subsidie voor 2019 voor de Koepel Adviesraden Sociaal Domein, heb ik

¹ Het programma was samenwerking tussen een aantal landelijke koepels: Patiëntenfederatie Nederland, Ieder(in), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid, Zorgbelang, Per Saldo, Mezzo en Koepel Adviesraden Sociaal Domein, gefinancierd door VWS.

aangekondigd dat na afloop van de looptijd, en 5 jaar na de decentralisatie, VWS niet opnieuw een subsidierelatie zal aangaan. Overigens heb ik erin toegestemd dat de Koepel Adviesraden Sociaal Domein een deel van de subsidie voor 2019 expliciet mocht benutten haar positie te versterken en lokaal beter te verankeren. Zoals de Koepel Adviesraden Sociaal Domein in haar brief aangeeft, is het noch gelukt een breder draagvlak te creëren noch een toereikende financiële draagkracht te bereiken met haar leden (niet elke gemeente heeft een adviesraad en niet elke adviesraad is lid van de koepel).

Met het oog op de toekomst heb ik met de Koepel Adviesraden Sociaal Domein besproken welke functionaliteiten behouden zouden kunnen blijven en waar VWS een verantwoordelijkheid in kan nemen. Dat betreft met name de kennisfunctie van de Koepel. Ik heb daartoe aangeboden b.v. Movisie te verzoeken deze kennisfunctie te borgen.

Ik zie geen aanleiding af te wijken van mijn besluit de subsidie te beëindigen, na de investeringen die VWS de afgelopen jaren heeft gedaan. Ik blijf bereid om de kennisfunctie van de koepel onder te brengen bij Movisie. Ik wacht echter op het initiatief vanuit de koepel dit met VWS te onderzoeken en te organiseren.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge